

Nr 329.

Godkänd av första kammaren den 13 juni 1919.

Godkänd av andra kammaren den 14 juni 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av utrikesdepartementet samt förstärkning av Sveriges representation i utlandet jämte en i ärendet väckt motion.

(Statsutskottets utlåtande nr 144 och memorial nr 192.)

Till Konungen.

I den till innevarande års riksdag avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t under tredje huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition, som i ärendet kunde bli förelagd riksdagen, i riksstaten för år 1920 beräkna, dels det ordinarie anslaget till utrikesdepartementet, nu utgörande 164,700 kronor till 307,200 kronor (punkt 1),

dels ock följande extra anslag nämligen,

till extra avlöningstillägg åt vissa befattningshavare i utrikesdepartementet m. m. såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 40,000 kronor, (punkt 2),

till upprättande av vissa nya konsulat i utomeuropeiska länder såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 92,000 kronor (punkt 10),

till kontorskostnadsersättningar åt vissa nya konsuler i utomeuropeiska länder såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 10,000 kronor (punkt 15),

till extra diplomat- och konsulsaspiranter såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 19,000 kronor (punkt 17),

till extra handelsattachéer såsom reservationsanslag ett belopp av 175,000 kronor (punkt 18),

till sociala attachéer såsom reservationsanslag ett belopp av 70,000 kronor (punkt 19), samt

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 14 saml. Nr 329—331.

till inrättande vid oförutsedda behov av tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 150,000 kronor (punkt 21).

Vidare har Eders Kungl. Maj:t i den samma dag avlåtna propositionen med förslag till tilläggsstat till riksstaten för år 1919 under tredje huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition i ärendet, som kunde komma att avlätas, å tilläggsstat för år 1919 beräkna följande anslag,

till förstärkning av det ordinarie anslaget till departementet, föranledd av föreslagen omorganisation av detsamma såsom förslagsanslag ett belopp av 35,000 kronor (punkt 1),

för upprättande av vissa nya konsulat i utomeuropeiska länder, såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 23,000 kronor, (punkt 5),

till kontorskostnadsersättningar åt vissa nya konsulter i utomeuropeiska länder, såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 2,500 kronor, (punkt 7),

till extra diplomat- och konsulsaspiranter, såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 4,750 kronor, (punkt 8),

till extra handelsattachéer, såsom reservationsanslag ett belopp av 43,750 kronor, (punkt 10),

för sociala attachéer, såsom reservationsanslag ett belopp av 17,500 kronor (punkt 11), samt

för inrättande vid oförutsedda behov av tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet, såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 37,500 kronor, (punkt 13).

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 18 mars 1919 dagtecknad proposition, nr 360, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna den av ministern för utrikes ärendena i statsrådsprotokollet förordade staten för utrikesdepartementet med därvid fogad övergångsstat, att tillämpas från och med den 1 oktober 1919,

dels förklara, att för de å departementets nya stat uppförda befattningar såsom kabinettsssekreterare, avdelningschef, chef för byrå, andre legationsssekreterare eller vice konsul, byråsekreterare och kanslist skola från och med den 1 oktober 1919 gälla de av ministern för utrikes ärendena föreslagna särskilda villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för ifrågavarande befattningar upptagna avlöningsförmåner,

dels ock medgiva, att de förutvarande ordinarie befattningshavarna inom utrikesdepartementet, vilkas tjänster efter den nya avlöningsstatens

ikraftträdande äro avsedda att upphöra och vilka icke befordras till högre grad från tiden för den nya statens ikraftträdande och ej heller varda inom närmast jämförliga grad uppförda å den nya staten, skola med fortsatt tjänstgöringsskyldighet bibehållas vid den enligt hittills gällande stat tillkommande avlöningsförmåner och upptagas å blivande övergångsstat, ävensom förklara, att under övergångstiden motsvarande antal närmast jämförliga befattningar inom departementet skola hållas vakanta, samt att, intill dess de övertaliga tjänstemännen varda upptagna å övergångsstat, av de inbesparade avlöningarna må användas erforderligt belopp till avlöande av de övertaliga tjänstemännen,

dels ock förklara, att beträffande de å departementets nya stat uppförda befattningarna såsom kansliråd, kamrerare, förste och andre arkivarie, kvinnligt skrivbiträde, vaktmästare och portvakt skola för åtnjutande av de i staten för ifrågavarande befattningar upptagna avlöningsförmåner, gälla de i statsrådsprotokollet angivna villkor och bestämmelser, med iakttagande, att kamreraren äger årligen, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjuta semester under en och en halv månad,

dels — i händelse av godkännande av det framlagda statförslaget för år 1920 med uteslutande ur riksstaten av det för närvarande till avlöningsförbättring åt vissa vaktmästare m. fl. uppförda ordinarie anslaget å 2,400 kronor — höja ordinarie anslaget till utrikesdepartementet från dess nuvarande belopp, 164,700 kronor, med 122,800 kronor till 287,500 kronor,

dels för följande ändamål på extra stat för år 1920 anvisa nedan angivna belopp, nämligen:

arvode till en extra avdelningschef	11,650 kronor
» » en extra byråsekreterare	4,850 »
» » tre extra kvinnliga skrivbiträden av tredje graden	7,050 »
» » ett extra kvinnligt skrivbiträde av andra graden	1,950 »
» » två vaktmästare	3,150 »

till beredande av extra avlöningstillägg åt vissa befattningshavare inom departementet m. m., i enlighet med i statsrådsprotokollet närmare angivna grunder, ett förslagsanslag, högst, å 39,600 kronor,

till upprättande av vissa nya konsulat i utomeuropeiska länder såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 93,000 kronor,

till kontorskostnadsersättningar åt vissa nya konsuler i utomeuropeiska länder såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 10,000 kronor,

till extra diplomat- och konsulaspiranter såsom reservationsanslag ett belopp av 19,000 kronor,

till extra handelsattachéer såsom reservationsanslag ett belopp av 175,000 kronor,

till sociala attachéer såsom reservationsanslag ett belopp av 70,000 kronor,

till inrättande vid oförutsedda behov av tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 150,000 kronor,

dels medgiva att å fjärde kvartalet av år 1919 belöpande belopp av de å ordinarie stat uppförda anslagen till departementet och till avlöningsförbättring åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, tillhoppa uppgående till 41,775 kronor, måtte få till angivna ändamål disponeras efter den nya statens ikraftträdande,

dels till förstärkning av sistnämnda anslagsbelopp å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett belopp av 28,700 kronor,

dels medgiva, att den återstod av det å extra stat för år 1919 upptagna förslagsanslag, högst, å 51,550 kronor till provisorisk förstärkning av departementets arbetskrafter, vilken bliver tillgänglig den 1 okt. 1919 och vilken, på sätt i statsrådsprotokollet närmare angivits, beräknas uppgå till 8,650 kronor, måtte få användas till avlöning åt förutnämnda extra befattningshavare och beredande av extra avlöningstillägg åt vissa befattningshavare inom departementet,

dels ytterligare till sistnämnda båda ändamål under fjärde kvartalet av år 1919 såsom förslagsanslag, högst, anvisa ett belopp av 8,000 kronor,

dels ock för följande ändamål å tilläggsstat för år 1919 anvisa nedan angivna belopp, nämligen:

för upprättande av vissa nya konsulat i utomeuropeiska länder såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 23,250 kronor,

till kontorskostnadsersättningar åt vissa nya konsulter i utomeuropeiska länder såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 2,500 kronor,

till extra diplomat- och konsulaspiranter såsom reservationsanslag ett belopp av 4,750 kronor,

till extra handelsattachéer såsom reservationsanslag ett belopp av 43,750 kronor,

till sociala attachéer såsom reservationsanslag ett belopp av 17,500 kronor, samt

till inrättande vid oförutsedda behov av tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 37,500 kronor.

Den av departementschefen föreslagna nya staten för utrikesdepartementet jämte därvid fogad övergångsstat är av följande lydelse:

Avlöningsstat för utrikesdepartementet.

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Arvode.	Summa.	
1 kabinettsskreterare (en- voyé)	9,000	6,000	—	—	15,000	
1 ministerresidenteller gene- ralkonsul (avdelningschef)	6,600	3,000	—	—	9,600	
2 ministerresidenter eller ge- neralkonsuler (avdelnings- chefer)	13,200	6,000	—	—	19,200	
1 speciellt sakkunnig i folk- rätt	—	—	—	8,000	8,000	
1 förste legationssekreterare eller konsul (chef för byrå)	5,400	2,500	—	—	7,900	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor och efter 10 år med ytterligare 600 kronor.
5 förste legationssekreterare eller konsuler (chefer för byråer)	27,000	12,500	—	—	39,500	
1 andre legationssekreterare eller vice konsul	3,600	1,600	—	—	5,200	Efter 3 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter 6 år med ytterligare 400 kronor och efter 9 år med ytterligare 400 kronor.
7 andre legationssekreterare eller vice konsuler	25,200	11,200	—	—	36,400	
1 byråsekreterare	3,600	1,400	—	—	5,000	
5 byråsekreterare	18,000	7,000	—	—	25,000	Efter 2 år kan lönen höjas med 200 kronor, efter 4 år med ytterligare 200 kronor, efter 6 år med ytterligare 200 kronor, efter 9 år med ytterligare 300 kronor, efter 12 år med ytterligare 300 kro- nor och efter 15 år med ytterligare 300 kronor.
1 kanslist	2,400	600	—	—	3,000	
3 kanslister	7,200	1,800	—	—	9,000	
1 kansliråd (chef för arkivet)	5,000	2,500	600	—	8,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 kamrerare	3,600	1,800	400	—	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 förste arkivarie	3,600	1,800	400	—	5,800	
1 förste arkivarie	3,600	1,800	400	—	5,800	
1 andre arkivarie	2,200	1,500	300	—	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med ytterligare 500 kronor.
1 andre arkivarie	2,200	1,500	300	—	4,000	

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Arvode.	Summa.	
1 kvinnligt biträde av tredje graden	1,500	700	200	—	2,400	Efter 5 år kan avlöningen höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor, samt efter 15 år med ytterligare 200 kronor, skolandet av ålderstillägget 100 kronor utgöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
5 kvinnliga biträden av tredje graden	7,500	3,500	1,000	—	12,000	
1 kvinnligt biträde av andra lönegraden	1,300	500	200	—	2,000	
7 kvinnliga biträden av andra lönegraden	9,100	3,500	1,400	—	14,000	
1 förste vaktmästare	1,100	650	150	—	1,900	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	900	550	150	—	1,600	
7 vaktmästare	6,300	3,850	1,050	—	11,200	
1 portvakt	900	550	150	—	1,600	
Till vikariatersättning extra biträden m. m.	—	—	—	24,500	24,500	
Summa kronor	170,000	78,800	6,700	32,500	287,500	

Ann. 1. Därest bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och elektriskt ljus, där sådant anordnats, anvisas åt vaktmästare eller portvakt, skall av lönen avstås för bostad och bränsle 300 kronor samt för lyse 25 kronor för år. Därest vaktmästaren eller portvakten åtnjuter enbart bostad eller bostad med värme, men icke i övrigt erforderligt bränsle, ävensom då bostadsförmånen är av sådan beskaffenhet, att den icke kan anses hava ovan sagda värde, skall det ankomma på Kungl. Maj:t att efter omständigheterna bestämma det lägre löneavdrag, som för dylik förmån skall äga rum. Förmånen av lyse innebär allenast rätt till en årlig maximiförbrukning av elektrisk ström intill högst 100 kw.-timmar. Åtnjutes lyse skall vaktmästaren eller portvakten själv bekosta armatur och lampor. I övrigt skola i fråga om förmånen av bostad m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse bestämmelserna i § 3 av kungörelsen den 1 november 1918 angående avlöningsförbättring från och med år 1919 för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare. (Sv. förf.-saml. 1918 nr 836.)

Ann. 2. I fråga om pensionsunderlag skall, utöver vad särskilt härom är stadgat, gälla, att högsta pensionsunderlaget skall utgöra för förste legationssekreterare eller konsul (chef för byrå) 5,600 kronor samt för andre legationssekreterare eller vice konsul 4,600 kronor samt för kanslist 3,800 kronor.

Övergångsstat.

	Kronor.
Personligt avlöningstillägg till kvinnliga skrivbiträdet i tredje graden Rosa Grönlund	300

De av departementschefen tillstyrkta villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner äro av följande lydelse:

§ 1.

Å staten för utrikesdepartementet och å staten för beskickningar och konsulat upptagna, här nedan angivna befattningar fördelas i följande sex löneklasser, nämligen:

första löneklassen omfattande			envoyéer, tjänstgörande såsom beskickningschefer eller såsom kabinettssekreterare inom utrikesdepartementet,
andra	»	»	ministerresidenter och generalkonsuler vid tjänst utomlands eller såsom avdelningschefer inom departementet,
tredje	»	»	förste legationssekreterare och konsuler vid tjänst utomlands eller såsom chefer för departementets byråer,
fjärde	»	»	andre legationssekreterare och vice konsuler vid tjänst utomlands eller inom departementet,
femte	»	»	byråsekreterare inom departementet,
sjätte	»	»	kanslistor vid tjänst utomlands eller inom departementet.

Befattningshavare skall vara skyldig underkasta sig förflyttning till befattning inom samma löneklass.

§ 2.

Befattningshavare skall, därest vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden vid en möjligen inträdande förändrad organisation av statsdepartementen eller eljest kan varda stadgad, ävensom därest vissa till statsdepartement hörande göromål överflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig, att med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överlämnas.

§ 3.

Med befattning inom utrikesdepartementet eller vid beskickning eller konsulat må ej förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat, ej heller må med sådan befattning förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej, vad angår tjänsteman, som av Kungl. Maj:t utnämnes, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, ministern för utrikes ärendena uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas.

§ 4.

Lön beräknas från och med månaden näst efter den, under vilken utnämningen ägt rum, och skall utgå till och med den månad, under vilken tjänstemannen upphör att innehava befattningen.

§ 5.

Tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningens innehavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöringen befriad, utgå till den, som förordnats att uppehålla befattningen, för så vitt icke Kungl. Maj:t på grund av särskilda omständigheter finner beloppet till större eller mindre del böra till statsverket inbesparas.

§ 6.

Ortstillägg utgår från och med den dag, då tjänsteman tillträtt sitt ämbete, dock med iakttagande att ortstillägg icke åtnjutes, förrän den föregående tjänstinnehavaren frånträtt sitt ortstillägg.

Ortstillägget upphör att utgå, då tjänsteman till sin efterträdare överlämnat befattningen eller eljest upphör att utöva densamma, dock att vid avgång från tjänsten i följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall ortstillägget skall utgå till månadens slut.

Därest befattningshavare förflyttas till annan av de i § 1 angivna befattningar, vare han berättigad att fortfarande uppbära ditintills åtnjutet

ortstillägg, intill dess han, enligt vad ovan är sagt, får uppbära för den nya befattningen anslaget ortstillägg.

Vad ovan är stadgat rörande ortstillägg skall äga motsvarande tillämpning beträffande sådant särskilt avlöningstillägg, som tillkommer diplomatiska eller konsulära befattningshavare vid tjänstgöring inom utrikesdepartementet.

§ 7.

Den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men den, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras, eller eljest prövas skäligt.

Avlöning må ej utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunnat styrka giltigt förfall.

Därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller i håkte tagen, skall den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, under tiden innehållas, såvida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav.

§ 8.

Vid sjukdomsförfall eller när det erfordras för beredande av semester, skall tjänsteman vara skyldig att bestrida högre befattning, därest han tjänstgör i utrikesdepartementet, inom departementet, samt, därest han tjänstgör utomlands, vid samma beskickning eller konsulat, varvid tjänstemannen mot avstående av egna tjänstgöringspenningar äger uppbära vid sjukdomsförfall de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest däremot svarande belopp.

Enahanda skyldighet åligger tjänsteman vid fall av tjänstledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilt uppdrag eller då befattningshavare avstängts från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta sin befattning; och må på Kungl. Maj:ts prövning bero, huruvida ställföreträdaren skall utöver ovannämnda ersättning uppbära ytterligare gottgörelse.

§ 9.

Vid beskickning eller konsulat anställd innehavare av befattning, tillhörande tredje eller fjärde löneklassen, vare skyldig att, därest detta för beredande av semester eller på grund av kortvarigare sjukdom eller annat tillfälligt förfall prövas nödigt, å samma ort, varest beskickningen eller konsulatet har sitt säte, utan särskild gottgörelse jämte egen befattning upprätthålla tjänst såsom förste legationssekreterare, konsul, andre legationssekreterare eller vicekonsul.

§ 10.

Tjänsteman skall, när det erfordras vid sjukdomsförfall eller för beredande av semester, eller, då vederbörande erhållit tjänstledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilt uppdrag eller i behörig ordning avstängts från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen förhindrad att sköta sin befattning, vara skyldig att bestrida befattning i likställd eller högre lönegrad å annan ort, än där han är anställd, mot åtnjutande av de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar eller ett därmed lika belopp jämte ett belopp motsvarande med befattningen förenat ortstillägg, dock att den, som under angivna förutsättning förordnas att såsom chargé d'affaires förestå beskickning, av ministerns ortstillägg allenast må uppbära, därest ortstillägget understiger 20,000 kronor, hälften, dock icke under 5,000 kronor, samt i annat fall en tredjedel, dock icke under 10,000 kronor, allt för år beräknat.

Är tjänsteman, som erhållit förordnande, varom ovan sägs, pliktig utgiva hyra för bostad, eller har han andra av förordnandet vållade utgifter, som icke rimligen kunnat undvikas, å den ort, varest han före förordnandet var anställd, må, där Kungl. Maj:t så prövar skäligt, gottgörelse för förlust, som härigenom tillskyndas honom, kunna beredas honom.

Tjänsteman skall, då han erhållit förordnande, varom ovan sägs, vara skyldig att förutom sina egna tjänstgöringspenningar avstå eget ortstillägg.

§ 11.

I avlöningsstaterna angiven förhöjning av lönen (ålderstillägg) efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma löneklass skall inträda under villkor, att innehavaren under mera än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord be-

stritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnplikt och under iakttagande, vad samtliga löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstetiden uppnåts; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens för departementet trädande i kraft förflutit från hans tillträde till närmast motsvarande befattning å förut gällande stat för departementet.

Befattningshavare, som utnämnts att från den nya statens för utrikesdepartementet ikraftträdande eller från och med dag förut under år 1919 vara innehavare av å densamma upptagen ordinarie tjänst, eller av tjänst vid beskickning eller konsulat må för erhållande av löneförhöjning tillgodoräknas den tid, varunder han omedelbart före tillträdet till befattningen på grund av stadigvarande förordnande i utrikesdepartementet eller vid beskickning och konsulat bestritt närmast motsvarande tjänst med av riksdagen å extra stat anvisad avlöning för tjänsten.

Tjänsteman, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänsteinnehavares rätt till pension är skyldig att från tjänsten avgå, må ej tillträda samma förhöjning.

Ålderstillägg uppbäres oberoende därav att tjänsteman förflyttas från en befattning till annan inom samma grad. Om sådan förflyttning äger rum från tjänst inom Europa till tjänst utom Europa eller omvänt, skall intjänat ålderstillägg utgå med det för den nya tjänsten fastställda belopp från och med månaden efter utnämningen till den nya tjänsten.

§ 12.

1. Semester må, när sådan utan hinder för göromålens behöriga gång kan äga rum, åtnjutas inom utrikesdepartementet av kabinetssekreteraren, avdelningscheferna, cheferna för byråerna samt i departementet tjänstgörande andre legationssekreterare och vice konsuler, under en och en halv månad samt av byråsekreterarna och departementets kanslister under en månad årligen.

2. Envoyé, ministerresident, generalkonsul, förste legationssekreterare, konsul, andre legationssekreterare och vice konsul, vilka innehava tjänst utomlands, äga, därest sådant utan olägenhet kan ske, årligen åtnjuta semester under två månader.

I utlandet tjänstgörande kanslist äger åtnjuta en och en halv månads semester årligen.

3. I norra Amerika anställd befattningshavare må i och för besök i hemlandet vara berättigad att med den honom under året tillkommande semester sammanlägga under det närmast föregående året antingen icke alls eller icke tillfullo tillgodonjuten semester. På enahanda sätt må tjänsteman i Syd-Amerika eller Syd-Afrika förena semester under tre samt tjänstemän i Öst-Asien och Australien under fyra på varandra följande år. Därjämte må i detta moment avsedda befattningshavare, därest Konungen prövar skäligt sådant medgiva, utöver den dem tillkommande semester såsom sådan jämväl beräkna den tid, som åtgår för resan från och till hemlandet, eller del därav.

4. Konungen må på därom gjord framställning bevilja ersättning för hemresa åt tjänsteman, anställd vid beskickning eller konsulat i

1) Amerika eller Afrika en gång vartannat år,

2) Asien och Australien en gång vart tredje år;

och äge Konungen därvid tillika föreskriva de villkor, som för ersättningens uppbärande må finnas lämpliga.

Kanslist må dock i båda dessa fall icke åtnjuta sådan gottgörelse mer än en gång vart femte år.

Ersättningen omfattar allenast kostnaden för biljett åt tjänstemannen till Stockholm samt åter till tjänstgöringsorten.

5. Befattningshavare, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid av året, som av vederbörande departementschef bestämmes, begagna sig av semester.

§ 13.

I fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya avlöningsstatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat.

§ 14.

1. En var, som den 1 oktober 1919 eller dag därefter tillträder under § 1 här ovan inbegripen befattning, skall vara pliktig att underkasta sig förenämnda villkor och bestämmelser.

2. Den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig

underkasta sig, efter vårt bestämmande, upphörande eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed.

§ 15.

Innehavare av de befattningar i utrikesdepartementet, som ej avses i § 1 här ovan, äro underkastade de villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner, som för befattningshavare i statsdepartementen i allmänhet gälla och som innefattas bl. a. i kungörelsen den 25 juni 1917 (nr 584) och den 1 november 1918 (nr 836).

Beträffande kvinnliga befattningshavare skola i övrigt lända till efterrättelse de föreskrifter, som äro eller kunna varda utfärdade angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla å för vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition har inom riksdagen motionsvis hemställts bl. a., att reservationsanslaget till handelsattachéer måtte av riksdagen beviljas från den 1 juli 1919 i stället för den 1 oktober samma år.

I anledning av en inom riksdagen väckt motion, anhöll riksdagen i skrivelse den 12 juni 1918, det Eders Kungl. Maj:t tacktes snarast möjligt låta verkställa en allsidig utredning angående behovet av förändringar och utvidgningar av Sveriges utrikesrepresentation jämte erforderliga ändringar i dess lönestat samt om lämpliga ändringar i kompetens- och antagningsbestämmelserna för anställning i utrikesdepartementets tjänst, allt i syfte att utrikesrepresentationen skulle vara i stånd att tillgodose de ökade krav, som ur kommersiell synpunkt kunde komma att ställas på densamma efter krigets slut, ävensom vidtaga de åtgärder, vartill utredningen kunde föranleda. Riksdagen underströk vikten av, att den ifrågasatta utredningen måtte oförtövat taga sin början, samt att utredningens resultat måtte snarast möjligt bli föremål för statsmakternas prövning.

De inom utrikesdepartementet i juni månad 1918 tillkallade sakkunnige med uppdrag att verkställa en allsidig utredning angående behovet av förändringar och utvidgningar inom utrikesdepartementet och Sveriges representation i utlandet jämte erforderliga ändringar i gällande lönestater samt i kompetens- och antagningsbestämmelserna för anställning i utrikesdepartementets tjänst hava i sitt den 1 februari 1919 avgivna betänkande nr 1 framlagt förslag bland annat till ny organisation av utrikesdeparte-

mentet, förändrade avlöningsbestämmelser för vissa befattningshavare inom departementet och för beskickningar och konsulat samt vissa åtgärder i syfte att omedelbart förstärka den yttre representationen. De sakkunnigas förslag hava i propositionen i huvudsak biträts av departementschefen.

Förslagen innebära en genomgripande omorganisation av utrikesdepartementet, ett nytt avlöningssystem för flertalet av dess tjänstemän samt en betydande förstärkning av Sveriges representation i utlandet.

Utrikesdepartementet.

Riksdagen finner, att en efter de i den föreliggande propositionen angivna grunder genomförd organisation av utrikesdepartementet skulle vara ägnad att åt detsamma förläna en i väsentlig grad ökad effektivitet. Med hänsyn till ärendenas beskaffenhet och mångfald synes en decentralisering av arbetet böra äga rum. Mot inrättandet av en politisk och handelspolitisk avdelning, en rättsavdelning och en personal- och administrativ avdelning med på angivet sätt genomförd byråindelning har riksdagen intet att erinra. Däremot synes förslaget i vad det avser handläggningen inom departementet av de s. k. speciella handelsärendena påkalla särskild uppmärksamhet.

De inom utrikesdepartementet tillkallade sakkunnige hava framhållit, att ifrågavarande grupp av ärenden, vilka enligt Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag äro avsedda att handläggas å den speciella handelsavdelningen, enligt sakkunniges förmenande närmast bort uppdragas åt en inom den politiska och handelspolitiska avdelningen förlagd särskild byrå. De hava emellertid förklarat, att denna anordning under den nuvarande övergångsperioden skulle erbjuda vissa olägenheter och därför stannat vid att föreslå inrättandet av en särskild avdelning för dessa ärendens handläggning, varvid emellertid avlöningsförmånerna såväl åt chefen för avdelningen som för en byråsekreterare å densamma föreslagits upptagna å extra stat. Kommerskollegium har för sin del förordat inrättandet av en byrå inom politiska och handelspolitiska avdelningen. Departementschefen slutligen har betonat, att han funnit starka skäl tala för att den ifrågasatta speciella handelsavdelningen redan nu uppfördes å ordinarie stat, men ansett sig, med hänsyn till svårigheterna att för närvarande fullt överblicka hithörande förhållanden, böra biträda den av de sakkunnige förordade anordning.

Riksdagen kan helt ansluta sig till den av departementschefen uttalade mening, att de närmaste åren bliva av synnerlig vikt för hela vår utrikeshandels framtid. Våra handelsförbindelser med utlandet hava i olika avseenden på det mest ingripande sätt berörts av världskriget.

I många fall har det arbete, som före krigsutbrottet medfört ett livligt varuutbyte, nu ödelagts och måste börjas på nytt. De svårigheter, som möta, äro betydande. Det måste särskilt ihäggkommas, att vår export under kriget på åtskilliga håll undanträngts av med oss konkurrerande länder. Vi måste i dylika fall med det snaraste vidtaga energiska åtgärder för att undersöka det nuvarande läget och finna medel att återerövra vår forna ställning eller — om så av förhållandena betingas — utan onödiga offer av tid och penningar söka nya marknader.

Dessa uppgifter äro icke av natur att kunna lösas utan statsmakternas medverkan. Läget på världsmarknaden torde näppeligen någonsin hava varit så invecklat som för närvarande, och följderna av underlåtenhet att befrämja vår utrikeshandel skulle kunna bli va ödesdigra. Det måste då anses vara en angelägen uppgift för statsmakterna att medverka till att den depressionsperiod, vars återverkningar gjort sig skönjbara såväl inom näringslivet som å det sociala området, måtte bli va så kortvarig som möjligt.

I syfte att bereda vår utrikeshandel behövt stöd föreslås i den föreliggande propositionen avsevärda utvidgningar av vår representation i utlandet, särskilt genom inrättandet av nya konsulat samt en betydande förstärkning av handelsattachéinstitutionen. Det synes riksdagen uppenbart, att, därest de med ifrågavarande utvidgningar avsedda syften skola nås, fullt kompetenta organ måste i hemlandet skapas för att leda och övervaka arbetet.

Riksdagen vill i detta sammanhang erinra om, att Eders Kungl. Maj:t i den till riksdagen den 9 januari 1919 avlätna proposition angående statsverkets tillstånd och behov under punkt 11 av sjunde huvudtiteln bland annat föreslagit riksdagen upprättandet inom kommerskollegium av en särskild upplysningssektion. I sin skrivelse angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 sjunde huvudtitel har riksdagen efter jämförelse med de uppgifter, som förelagts ifrågavarande upplysningssektion, och vad i föreliggande proposition föreslås rörande en ny speciell handelsavdelning inom utrikesdepartementet uttalat, att det synes riksdagen som om frågan angående den lämpligaste organisationen av vissa kommersiella informationsorgan och deras förläggning icke föreläge så allsidigt och slutgiltigt utredd, att definitiva beslut därom nu lämpligen borde fattas. Riksdagen har vidare ifrågasatt, huruvida icke med ett sådant beslut borde anstå, tills dess frågan om det nya handelsdepartementets ställning till och inflytande över dessa organ samtidigt kunde komma under omprövning. Riksdagen har därför icke ansett sig böra uppföra kommerskollegii upplysningssektion å ordinarie stat.

Riksdagen finner emellertid, att inrättandet å extra stat inom kom-

merskollegium av en sådan informationssektion icke gör den föreslagna speciella handelsavdelningen inom utrikesdepartementet överflödig. Även om gränsen emellan ifrågavarande bägge organ tillsvidare och särskilt i avvakten på att ett blivande handelsdepartement trätt i verksamhet, i vissa avseenden bliver flytande, synes det dock tydligt, att med hänsyn till nuvarande förhållanden båda organen hava betydande uppgifter att fylla.

Riksdagen tillåter sig hänvisa till vad i den föreliggande propositionen anförts rörande den speciella handelsavdelningens uppgifter. Särskilt synes ledningen av handelsattachéernas verksamhet, vilken måste omläggas efter mera praktiska principer, komma att bliva en betydande uppgift. Allmänt hållna berättelser om läget å främmande marknader, må visserligen hava sin betydelse, men det är av vikt, att handelsattachéernas verksamhet även ledes därhän, att våra näringsidkare i enskilda fall på ett snabbt och tillförlitligt sätt erhålla för dem erforderliga fackliga upplysningar.

Det torde ock kunna förutses, att en exportör eller en importör, som önskar erhålla snabba upplysningar om avsättningsmöjligheter eller importförhållanden eller angående möjligheterna att anknyta affärsförbindelser inom visst land, mycket ofta skall direkt vända sig till utrikesdepartementet i stället för att begagna omvägen över kommerskollegii upplysningssektion. Likaledes skulle det medföra tidsutdräkt, om de utifran inhämtade upplysningarna icke direkt komme honom tillhanda från utrikesdepartementet utan genom ytterligare en instans. Det direkta samarbetet mellan utrikesdepartementet och vårt näringslivs målsmän måste därför, även sedan kommerskollegii informationssektion trätt i verksamhet, bliva intimt och omfattande.

Det synes riksdagen, att för handläggningen av de uppgifter, som ovan angivits, ett särskilt organ inom utrikesdepartementet tills vidare måste anses behövt. Att uppdraga desamma åt kommerskollegii upplysningssektion torde ej med samma fördel låta sig göra. I likhet med vad sakkunnige framhållit, finner riksdagen, att det under vanliga förhållanden vore både principiellt och praktiskt riktigast, att ifrågavarande ärenden förlades till en under den politiska och handelspolitiska avdelningen upprättad särskild byrå, varigenom samtliga ärenden rörande utrikeshandeln skulle komma att handläggas av en och samma avdelning. Med hänsyn till vikten av att under nuvarande handelspolitiska förhållanden inom utrikesdepartementet förfoga över ett organ med starkare personalutrustning än som under mera normala förhållanden må vara behövt, finner sig emellertid riksdagen böra bifalla förslaget om upprättande tillsvidare av en speciell handelsavdelning.

I överensstämmelse med nu angivna uppfattning och i anslutning

till de synpunkter, som av riksdagen gjorts gällande angående upprättande av kommerskollegii informationssektion, anser riksdagen därför, att avlöningsförmånerna till samtliga för den speciella handelsavdelningen avsedda tjänstemän böra upptagas å extra stat. Avlöningarna för en andre legationssekreterare eller vice konsul och en kanslist, som enligt det föreliggande förslaget upptagits å ordinarie stat, böra å extra stat uppföras, minskade med belopp i runt tal motsvarande vederbörande ordinarie tjänster åliggande pensionsbidrag.

I samband därmed bör en nedsättning äga rum i det till vikariatsersättningar m. m. å ordinarie stat upptagna belopp.

Vid skilda tillfällen i samband med att frågor rörande tjänstemännens inom utrikesdepartementet avlöningsförhållanden förelagts riksdagens prövning, har Eders Kungl. Maj:t framhållit det önskvärda i att en närmare överensstämmelse komme till stånd mellan de för befattningshavarna i utrikesdepartementet och befattningshavarna vid beskickningar och konsulat gällande avlöningsförmåner. Först genom Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag har emellertid ett avgörande steg blivit taget till ifrågavarande önskemåls förverkligande.

Riksdagen finner de med det föreslagna nya avlöningssystemet förbundna fördelarna vara påtagliga och av så avgörande vikt för ett effektivt genomförande av den föreslagna nya organisationen av utrikesdepartementet, att riksdagen ansett sig icke böra motsätta sig detsamma, trots att det visserligen varit fördelaktigare, om frågan om lönereglering för den yttre förvaltningens tjänstemän samtidigt kunnat upptagas till avgörande. Enligt berörda system skola å departementets stat upptagna befattningshavare — med undantag av kanslirådet och chefen för arkivet, förste och andre arkivarierna, kamreraren, kvinnliga skrivbiträden, vaktmästare och portvakt — med avseende å lön och tjänstgöringspenningar likställas med motsvarande befattningshavare vid beskickningar och konsulat.

Till de vid beskickningar och konsulat tjänstgörande befattningshavarna utgå för varje ort särskilt bestämda ortstillägg. I propositionen föreslås, att departementets tjänstemän, vilka icke komma i åtnjutande av ortstillägg, skola tills vidare erhålla ett särskilt s. k. avlöningstillägg, som beräknas sålunda, att inom varje avlöningsklass till befattningshavarna utgående avlöningsförmåner skola på det hela taget motsvara varandra, vare sig befattningshavarna tjänstgöra inom utrikesdepartementet eller i utlandet. Härigenom skulle möjlighet beredas utrikesledningen att i praktiken genomföra det system med förflyttningar mellan den inre och yttre karriären, som är avsett att uppnås.

I följd av det nya avlöningssystemet skulle flertalet av utrikesdepartementets tjänstemän komma i åtnjutande av ej obetydligt högre avlöningsförmåner än närmast motsvarande tjänstemän inom övriga departement. Med hänsyn härtill böra, såsom jämväl departementschefen uttalat, de tjänstemän i utrikesdepartementet, vilkas löner regleras efter andra grunder än de för andra departement gällande, icke komma i åtnjutande av den tillfälliga löneförbättring, som kan komma övriga tjänstemän inom departementen till del. Riksdagen vill i detta sammanhang uttala, att det förhållandet, att detta oaktat vissa av utrikesdepartementets tjänstemän enligt det av utskottet tillstyrkta förslaget komma att erhålla högre avlöningsförmåner än närmast motsvarande befattningshavare inom övriga departement, icke innebär någon värdesättning av tjänstemännens inom de olika departementens arbete, utan endast föranletts av önskvärdenheten att genomföra en cirkulation mellan befattningshavarne vid beskickningar och konsulat och inom departementet samt icke får på något sätt anses prejudiciera en blivande lönereglering för departementen i allmänhet.

Mot beloppen av de ovanberörda särskilda avlöningstilläggen har riksdagen intet att erinra.

Ej heller har riksdagen något att erinra mot de i propositionen föreslagna särskilda villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner. Dock synes den för innehavare av kvinnliga skrivbiträdesbefattningar stadgade tidpunkt, för vilken anmälan skall äga rum, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten, böra fastställas till den 1 september 1919 i stället för till den 1 december samma år.

Vad därefter angår frågan om tiden för den nya avlöningsstatens för utrikesdepartementet ikraftträdande, vill riksdagen erinra därom, att den i sin skrivelse den 18 juni 1918 rörande omorganisationen av utrikesrepresentationen m. m. framhållit vikten av, att den utredning, som i skrivelsen begärdes, måtte oförtövat taga sin början, och att utredningens resultat måtte snarast möjligt bli föremål för statsmakternas prövning. I den förevarande propositionen har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att den nya organisationen av departementet måtte träda i kraft från den 1 oktober 1919. Då de utrikespolitiska förhållandena göra det i hög grad önskvärt, att de behövliga reformerna inom utrikesrepresentationen snarast möjligt träda i kraft, har riksdagen beslutat, såväl att den nya avlöningsstaten för utrikesdepartementet jämte övergångsstaten skola tillämpas från och med den 1 oktober 1919, som även att de för organisationen erforderliga anslag å extra stat måtte å tilläggsstat för år 1919 ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande.

Sveriges representation i utlandet.

Med avseende å möjligheterna att under nuvarande förhållanden genomföra en förstärkning av Sveriges representation i utlandet framhålls i Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, att det icke låter sig göra, att, innan världskrigets verkningar i politiskt och kommersiellt avseende hunnit stadga sig, genomföra en organisation med anspråk på att systematiskt ordna samtliga de spørsmål, som sammanhånga med den yttre representationen. För att en sådan reglering skall kunna ske, erfordras, att de statliga nybildningar, vartill världskriget givit upphov, erhålla stadga och internationellt erkännande. Det torde ock erfordras, att större visshet, än för närvarande råder, vinnes angående de blivande formerna för det internationella umgänget de olika staterna emellan, liksom även att penningvärdet i skilda länder erhåller större fasthet. Det framhålls emellertid å andra sidan, att, om sålunda starka skäl tala för uppskov tillsvidare med en definitiv reglering, det nuvarande läget i vissa delar av världen erbjuder möjligheter att knyta och utveckla för vårt land värdefulla förbindelser, som eljest ej skulle stå till buds, och vilka påkalla skyndsamma åtgärder för vår utrikesrepresentations förstärkande i olika avseenden.

De åtgärder i angivna syfte, som under nuvarande omständigheter kunna ifrågakomma, böra följaktligen vara av natur att i sådana avseenden, där ovisshet råder om de blivande förhållandenas utveckling, ej föregripa en definitiv reglering, men å andra sidan vara ägnade att kunna bringas till ett snabbt och effektivt förverkligande.

I Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition föreslås att till upprättande av vissa nya konsulat i utomeuropeiska länder måtte av riksdagen anvisas såsom förslagsanslag, högst, dels å tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 23,250 kr., dels ock å extra stat för år 1920 ett belopp av 93,000 kr. ävensom till kontorskostnadsersättningar åt ifrågavarande nya konsulat dels i tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 2,500 kr., dels ock å extra stat för år 1920 ett belopp av 10,000 kronor.

Nya konsulat i utomeuropeiska länder.

I anledning av en vid 1918 års riksdag väckt motion, varuti föreslagits upprättande av avlönade generalkonsulat i Brittiska och Holländska Indien, hemställde riksdagen i skrivelse, att frågan om inrättandet av sådana generalkonsulat borde göras till föremål för utredning genom Eders Kungl. Maj:ts försorg.

Genom vad i den föreliggande propositionen anförts, finner riksdagen behovet av generalkonsulats upprättande såväl i Brittiska som Holländska Indien, med förläggning i respektive Calcutta och Batavia, vara ådagalagt.

Jämväl rörande behovet av ett konsulat i San Fransisco samt ett vicekonsulat i Valparaiso finner sig riksdagen övertygad genom den i propositionen förebragta utredning.

Anslaget till ifrågavarande konsulat skulle fördelas på följande sätt:

	Lön kronor	Tjänstgörings- pengar kronor	Ortstillägg kronor
Generalkonsuln i Calcutta	6,600	3,000	20,400
Generalkonsuln i Batavia	6,600	3,000	18,400
Konsuln i San Fransisco	5,400	2,500	12,100
Vicekonsuln i Valparaiso	3,600	1,600	9,800

Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del har riksdagen ansett sig böra bifalla.

Vad de för ifrågavarande konsulat avsedda kontorskostnadsersättningar angår, har riksdagen ej heller något att erinra.

*Handels-
attachéer.*

I Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition föreslås vidare, att riksdagen måtte till extra handelsattachéer såsom reservationsanslag anvisa, dels å tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 43,750 kr., dels ock å extra stat för år 1920 ett belopp av 175,000 kronor.

Departementschefen har ifråga om detta anslag anfört bl. a. följande:

»Jag vill emellertid i detta sammanhang icke underlåta att framhålla, att det understundom kan visa sig förenat med svårigheter att erhålla fullt kompetenta personer, vilka äro benägna att för längre tid åtaga sig uppdrag såsom handelsattachéer. I vissa fall torde därför den utvägen vara tänkbar, att av medel från här ifrågavarande anslag bestridas kostnaderna för utsändandet under kortare tid av personer med uppdrag att studera vissa särskilt angivna kommersiella och industriella frågor, vilka äro av betydelse för det svenska näringslivet.»

Såsom ovan nämnts, har i en inom riksdagen väckt motion bl. a. hemställts, att det i Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition begärda anslaget för handelsattachéer måtte anvisas redan från den 1 juli 1919.

Riksdagen vill erinra därom, att å 1919 års stat finnes upptaget ett ordinarie reservationsanslag å 40,000 kronor till handelsattachéer samt att ett ordinarie reservationsanslag å lika belopp av innevarande års riksdag för samma ändamål anvisats å 1920 års stat.

Riksdagen finner det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget om en förstärkning av handelsattachéinstitutionen välbetänkt.

I anslutning till de i ifrågavarande motion framställda skäl finner emellertid riksdagen önskvärt, att medel för utsändande av ett ökat antal handelsattachéer måtte ställas till förfogande redan från den 1 juli 1919. I syfte att bereda möjlighet härtill, utan att därigenom ökade kostnader åsamkas statsverket, finner riksdagen, att det för år 1920 äskade anslag å 175,000 kr. bör nedsättas med 35,000 kr. till 140,000 kr. och att i stället anslaget å 1919 års tilläggsstat ökas till 70,000 kr. I det av Eders Kungl. Maj:t för förstärkande av handelsattachéinstitutionen i propositionen äskade totalbelopp av 218,750 kr. skulle härigenom en nedsättning ske med 8,750 kr. till 210,000 kr.

Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen att till upprättande av tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet anvisa såsom förslagsanslag, högst, dels å tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 37,500 kr. och dels å extra stat för år 1920 ett belopp av 150,000 kr.

*Tillfälliga
diplomatiska och
konsulära
poster i
utlandet.*

Mot det av Eders Kungl. Maj:t framställda förslag om anvisande av medel för upprättande enligt Eders Kungl. Maj:ts närmare beprövande av tillfälliga diplomatiska och konsulära poster har utskottet ej funnit anledning till erinran. I det propositionen närlagda statsrådsprotokoll sid. 79 har departementschefen uttalat, att, därest vid övervägande av de olika behov, som ur här ifrågavarande anslag böra tillfredsställas, möjlighet visar sig föreligga, departementschefen icke skall underlåta att hos Eders Kungl. Maj:t tillstyrka anställandet av en representant å Island. Till vad departementschefen sålunda anfört vill riksdagen uttala sin anslutning.

Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att till extra diplomat- och konsulsaspiranter, i enlighet med vad i det propositionen närlagda statsrådsprotokoll närmare utvecklats, anvisa såsom reservationsanslag dels å tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 4,750 kr., dels ock å extra stat för år 1920 ett belopp av 19,000 kr.

*Diplomat-
och konsuls-
aspiranter.*

Riksdagen finner med hänsyn till den förebragta utredningen, att en höjning i anslaget till diplomat- och konsulsaspiranter är av behovet påkallad, och har icke något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t härutinnan föreslagit.

I den förevarande propositionen har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen att till socialattachéer anvisa såsom reservationsanslag dels å tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 17,500 kr., dels ock å extra stat för år 1920 ett belopp av 70,000 kr.

*Social-
attachéer.*

De föreslagna socialattachéerna skulle hava att såsom anställda vid den beskickning de tillhöra biträda närmast med de olika densamma åliggande göromålen av socialpolitisk karaktär samt därvid särskilt

1) aktgiva på och följa social lagstiftning och förvaltning samt arbetsmarknadens läge och andra sociala företeelser och förhållanden i det främmande landet,

2) genom regelbundna rapporter och utredningar i särskilda frågor sätta beskickningarna i stånd att förse hemlandets intresserade ämbetsmyndigheter, korporationer och enskilda med upplysningar,

3) biträda vid det på beskickningen ankommande bevakandet av svenska medborgares intressen och förmåner i det främmande landet,

4) deltaga i och främja det svenska föreningslivet i det främmande landet, särskilt i den mån detta avser sociala bildnings- och understödssträvanden samt åsyftar stärkandet av sambandet mellan landsmännen därstädes och med hemlandet, samt

5) biträda vid beskickningens upplysningsverksamhet i det främmande landet, i den mån denna avser svenska sociala förhållanden.

Genom den i ärendet förebragta utredning finner riksdagen ådagalagt, att anställandet av ett antal socialattachéer skulle vara ägnat att å ett område, varest viktiga uppgifter i ökad utsträckning komma att föreligga, förstärka vår utrikesrepresentations kompetens och arbetskraft.

Mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit rörande anställande vid vissa beskickningar av socialattachéer har riksdagen därför icke funnit anledning till annan erinran, än att de av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbelopp synas tills vidare och i avbidan på att någon erfarenhet vinnes angående socialattachéernas verksamhet kunna nedsättas för år 1920 till 50,000 kronor och för år 1919 till 12,500 kronor.

I övriga delar har Eders Kungl. Maj:ts förslag icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får härmed för Eders Kungl. Maj:t anmäla, att riksdagen

a) godkänt följande ordinarie avlöningsstat för utrikesdepartementet att tillämpas från och med den 1 oktober 1919:

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Arvode.	Summa.	
1 kabinettssckreterare (en- voyé)	9,000	6,000	—	—	15,000	
1 ministerresident eller gene- ralkonsul (avdelningschef)	6,600	3,000	—	—	9,600	
2 ministerresidenter eller ge- neralkonsuler (avdelnings- chefer)	13,200	6,000	—	—	19,200	
1 speciellt sakkunnig i folk- rätt	—	—	—	8,000	8,000	
1 förste legationssekreterare eller konsul (chef för byrå)	5,400	2,500	—	—	7,900	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor och efter 10 år med ytterligare 600 kr.
5 förste legationssekreterare eller konsuler (chefer för byråer)	27,000	12,500	—	—	39,500	
1 andre legationssekreterare eller vice konsul	3,600	1,600	—	—	5,200	Efter 3 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter 6 år med ytterligare 400 kronor och efter 9 år med ytterligare 400 kronor.
6 andre legationssekreterare eller vice konsuler	21,600	9,600	—	—	31,200	
1 byråsekreterare	3,600	1,400	—	—	5,000	
5 byråsekreterare	18,000	7,000	—	—	25,000	
1 kanslist	2,400	600	—	—	3,000	Efter 2 år kan lönen höjas med 200 kronor, efter 4 år med ytterligare 200 kronor, efter 6 år med ytterligare 200 kronor, efter 9 år med ytterligare 300 kronor, efter 12 år med ytterligare 300 kro- nor och efter 15 år med ytterligare 300 kronor.
2 kanslister	4,800	1,200	—	—	6,000	
1 kansliråd (chef för arkivet)	5,000	2,500	600	—	8,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 kamrerare	3,600	1,800	400	—	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 förste arkivarie	3,600	1,800	400	—	5,800	
1 förste arkivarie	3,600	1,800	400	—	5,800	
1 andre arkivarie	2,200	1,500	300	—	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med ytterligare 500 kronor.
1 andre arkivarie	2,200	1,500	300	—	4,000	

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg	Arvode.	Summa.	
1 kvinnligt biträde av tredje lönegraden	1,500	700	200	—	2,400	Efter 5 år kan avlöningen höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor, samt efter 15 år med ytterligare 200 kronor, skolan- de av ålderstillägget 100 kronor utgöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
5 kvinnliga biträden av tredje lönegraden	7 500	3,500	1,000	—	12,00 0	
1 kvinnligt biträde av andra lönegraden	1,300	500	200	—	2,000	
7 kvinnliga biträden av andra lönegraden	9,100	3,500	1,400	—	14,000	
1 förste vaktmästare . . .	1,100	650	150	—	1,900	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	900	550	150	—	1,600	
7 vaktmästare	6,300	3,850	1,050	—	11 200	
1 portvakt	900	550	150	—	1,600	
Till vikariatsersättningar extra biträden m. m. . .	—	—	—	24,000	24,000	
Summa kronor	164,000	76,100	6,700	32,000	278,800	

Anm. 1. Därest bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och elektriskt ljus, där sådant anordnats, anvisas åt vaktmästare eller portvakt, skall av lönen avstås för bostad och bränsle 300 kronor samt för lyse 25 kronor för år. Därest vaktmästaren eller portvakten åtnjuter enbart bostad eller bostad med värme, men icke i övrigt erforderligt bränsle, ävensom då bostadsförmånen är av sådan beskaffenhet, att den icke kan anses hava ovan sagda värde, skall det ankomma på Kungl. Maj:t att efter omständigheterna bestämma det lägre löneavdrag, som för dylik förmån skall äga rum. Förmånen av lyse innebär allenast rätt till en årlig maximiförbrukning av elektrisk ström intill högst 100 kw.-timmar. Åtnjutes lyse skall vaktmästaren eller portvakten själv bekosta armatur och lampor. I övrigt skola i fråga om förmånen av bostad m. m. i tillämpliga delar lända till eftererrättelse bestämmelserna i § 3 av kungörelsen den 1 november 1918 angående avlöningsförbättring från och med år 1919 för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare. (Sv. förf.-saml. 1918 nr 836.)

Anm. 2. I fråga om pensionsunderlag skall, utöver vad särskilt härom är stadgat, gälla, att högsta pensionsunderlaget skall utgöra för förste legationssekreterare eller konsul (chef för byrå) 5,600 kronor samt för andre legationssekreterare eller vice konsul 4,600 kronor samt för kanslist 3,800 kronor.

b) godkänt följande övergångsstat att tillämpas från och med den 1 oktober 1919:

	Kronor.
Personligt avlöningstillägg till kvinnliga skrivbiträdet i tredje graden Rosa Grön- lund	300

c) godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden den 18 mars 1919 angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner för i staten för utrikesdepartementet uppförda befattningar såsom kabinetssekreterare, avdelningschef, chef för byrå, andre legationssekreterare eller vice konsul och kanslist samt för i staten för beskickningar och konsulat upptagna befattningar,

d) medgivit, att de förutvarande ordinarie befattningshavarna inom utrikesdepartementet, vilkas tjänster efter den nya avlöningsstatens ikraftträdande äro avsedda att upphöra och vilka icke befordras till högre grad från tiden för den nya statens ikraftträdande och ej heller varda inom närmast jämförliga grad uppförda å den nya staten, skola med fortsatt tjänstgöringsskyldighet bibehållas vid dem enligt hittills gällande stat tillkommande avlöningsförmåner och upptagas å blivande övergångsstat, ävensom förklarat, att under övergångstiden motsvarande antal närmast jämförliga befattningar inom departementet skola hållas vakanta, samt att, intill dess de övertaliga tjänstemännen varda upptagna å övergångsstat, av de inbesparade avlöningarna må användas erforderligt belopp till avlöande av de övertaliga tjänstemännen,

e) förklarat, att beträffande de å departementets nya stat uppförda befattningarna såsom kansliråd, kamrerare, förste och andre arkivarie, kvinnligt skrivbiträde, vaktmästare och portvakt skola för åtnjutande av de i staten för ifrågavarande befattningar upptagna avlöningsförmåner gälla de för befattningshavare i allmänhet i statsdepartementen stadgade villkor och bestämmelser, med iakttagande, att kamreraren äger årligen, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjuta semester under en och en halv månad, samt att den för innehavare av kvinnliga skrivbiträdesbefattningar stadgade tidpunkt, före vilken anmälan skll äga rum, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten, fastställas till den 1 september 1919,

f) — med uteslutande ur riksstaten av det för närvarande till avlöningsförbättring åt vissa vaktmästare m. fl. uppförda ordinarie anslaget å 2,400 kronor — höjt ordinarie anslaget till utrikesdepartementet från dess nuvarande belopp 164,700 kronor, med 114,100 kronor till 278,800 kronor,

g) för följande ändamål på extra stat för år 1920 anvisat nedan angivna belopp, nämligen:

1) arvode till en extra avdelningschef	11,650 kronor	
» » en extra andre legationssekreterare eller vice konsul. . . .	6,800	»
» » en extra byråsekreterare	4,850	»
» » en extra kanslist	3,500	»

arvode till tre extra kvinnliga skrivbiträden	
av tredje graden	7,050 kronor
» » ett extra kvinnligt skrivbiträde	
av andra graden	1,950 »
» » två extra vaktmästare	3,150 »

till beredande av vikariatsersättning åt ovan angivna extra befattningshavare 1,500 kronor,

eller tillhopa såsom förslagsanslag, högst, 40,450 kronor,

2) till beredande av extra avlöningstillägg åt vissa befattningshavare inom departementet m. m., i enlighet med i statsrådsprotokollet närmare angivna grunder, ett förslagsanslag, högst, å 37,200 kronor,

3) till upprättande av vissa nya konsulat i utomeuropeiska länder såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 93,000 kronor,

4) till kontorskostnadsersättningar åt vissa nya konsuler i utomeuropeiska länder såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 10,000 kronor,

5) till extra diplomat- och konsulsaspiranter såsom reservationsanslag ett belopp av 19,000 kronor,

6) till extra handelsattachéer såsom reservationsanslag ett belopp av 140,000 kronor,

7) till sociala attachéer såsom reservationsanslag ett belopp av 50,000 kronor,

8) till inrättande vid oförutsedda behov av tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 150,000 kronor,

h) medgivit, att å fjärde kvartalet av år 1919 belöpande belopp av de å ordinarie stat uppförda anslagen till departementet och till avlöningsförbättring åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, tillhopa uppgående till 41,775 kronor, måtte få till angivna ändamål disponeras efter den nya statens ikraftträdande,

i) till förstärkning av sistnämnda anslagsbelopp å tilläggsstat för år 1919 anvisat såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 27,925 kronor,

k) medgivit, att den återstod av det å extra stat för år 1919 upptagna förslagsanslag, högst, å 51,550 kronor till provisorisk förstärkning av departementets arbetskrafter, vilken bliver tillgänglig den 1 okt. 1919 och vilken, på sätt i statsrådsprotokollet närmare angivits, beräknas uppgå till 8,650 kronor, måtte få användas till avlöning åt förutnämnda extra befattningshavare och beredande av extra avlöningstillägg åt vissa befattningshavare inom departementet,

l) ytterligare till sistnämnda båda ändamål under fjärde kvartalet

av år 1919 å tilläggsstat för samma år såsom förslagsanslag, högst, anvisat ett belopp av 10,750 kronor samt

m) för följande ändamål å tilläggsstat för år 1919 anvisat nedan angivna belopp, nämligen:

1) för upprättande av vissa nya konsulat i utomeuropeiska länder såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 23,250 kronor,

2) till kontorskostnadsersättningar åt vissa nya konsuler i utomeuropeiska länder såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 2,500 kronor,

3) till extra diplomat- och konsulaspiranter såsom reservationsanslag ett belopp av 4,750 kronor,

4) till extra handelsattachéer såsom reservationsanslag ett belopp av 70,000 kronor,

5) till sociala attachéer såsom reservationsanslag ett belopp av 12,500 kronor,

6) till inrättande vid oförutsedda behov av tillfälliga diplomatiska och konsulära poster i utlandet såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 37,500 kronor.

Stockholm den 14 juni 1919.

Med undersätlig vördnad.
